

noviny DUSLO

ročník XI., číslo 4, december 2022

pre zamestnancov spoločnosti **DUSLO** člen koncernu **AGROFERT**

Mikuláš pre deti strana 1 a 6 | Strava – výsledky prieskumu strana 3 | Juraj Nemček a čpavok strana 4

Vážení spolupracovníci, dámy a pánové,

Žijeme ve zvláštní, chtělo by se mně napsat divné a nelehké době. Když jsme si před rokem unavení z dvouleté pandemie Covidu mysleli, že koronavirus je to nejhorší, co nás mohlo potkat, tak jsme se spletli. A trpce. V únoru 2022 začala totiž válka v naší bezprostřední blízkosti a dotkla se bez jakéhokoli varování každého z nás. Máme za sebou složité tři roky, kdy vojenský konflikt na Ukrajině vystřídal pandemií Covidu a tyto roky mají a budou mít dnes nevyčíslitelné a nedozírné následky. Nákup desinfekcí, ochranných roušek, testování zaměstnanců a veškerá hygienická opatření vystřídal nový fenomén v podobě extrémně rostoucích cen energií, komodit, pohonných hmot, potravin a prakticky všeho. Realitou se stala energetická krize, inflace se extrémně zvýšila a není na Slovensku nikoho, kdo by zasáhl, či pomohl. Vláda jen staticky přihlíží, co se to vlastně děje, vydává statusy a chlubí se, co udělala a zařídila a přitom realita je zcela odlišná.

Žít, pracovat a fungovat se ale musí. Hořkovat, zalamovat ruce a kritizovat se nedá věčně a museli jsme a musíme nadále pracovat ještě více, šetřit kde se dá, abychom byli schopni zajistit fungování naší společnosti a dali práci a živobytí našim partnerským společnostem i zaměstnancům.

Máme za sebou odstávkový rok a první velkou plánovanou odstávku Čpavku 4 a navazujících technologií, které jsme se relativně úspěšně zhostili. Navzdory extrémní situaci a složitým podmínkám v letošním roce naše společnost paradoxně zažívá ekonomicky úspěšný rok. K těmto výsledkům nám jednoznačně přispěl provoz Čpavku 4, který je aktuálně nejefektivnější výrobnou čpavku v Evropě. Umožnil a umožňuje nám fungovat a vyrábět hnojiva přes zásadní zdražení zemního plynu a elektrické energie, a to na rozdíl od mnoha konkurenčních výrobců hnojiv, kteří díky neefektivním technologiím výroby odstavili.

Rovněž se nám podařilo i zásadním způsobem navýšit prodejní ceny, které dramaticky vyrostly v celé Evropě, což dohromady znamená, že jsme v náročném tržním prostředí uspěli. Neznamená to ale, že se situace v roce 2023 bude opakovat, že věci budou fungovat samy od sebe – právě naopak, musíme být ještě lepší, efektivnější, jelikož v tomto turbulentním nefungujícím prostředí Evropy detailně nevíme, co nás čeká.

Vážení spolupracovníci, děkuji Vám všem za odvedenou práci pro naši společnost, za Vaši ochotu, loajalitu i pochopení. Do konce kalendářního roku 2022 zůstává ještě pár dnů. Přejeme si všichni spolu, aby následující rok 2023 byl rokem bezpečnějším, klidnějším, lepším pro nás všechny.

Přeji Vám i Vaším blízkým klidné, pohodové a krásné Vánoční svátky. Prožijte je v kruhu svých blízkých a do roku 2023 vykročte správnou nohou, s novou chutí, elánem a optimismem..

Ing. Petr Bláha, generální ředitel

Mikuláš zavítal medzi malých dusláčikov

Po troch rokoch sa deti a vnuci našich zamestnancov s veľkým očakávaním znovu zišli na Mikulášskom popoludní, tentoraz vo vynovenom Dome kultúry v Šali.

Program popoludnia si užili aj klienti Domova sociálnych služieb pre deti a dospelých zo Šoporne – Štrkovca.

V tvorivých dielničkách si drobci vyrábali papierové gule zdobené čipkou, farebnými bavlnkami vyzdobovali kartónové vianočné stromčeky, korálkami ozdobovali drôtené srdiečka, nalepovali farebné vločky... Najmenšie deti sa na rozprávkovom koberci zabavili s rôznymi farebnými hračkami.

Potom si deti so záujmom pozreli predstavenie šalianskeho súboru Materinky. Sledovali pani Zimu, vetroplacha, Meluzínu, bosorky a klaunov a tiež malých detských hercov – škriatkov a čertíkov. Niektoré deti spontánne reagovali na vystúpenie niektorých postáv, čím sa aktívne zapojili do predstavenia.

Potom deti ozdobili stromček, privolali Perinbabu a spoločne sa naučili pesničku, ktorou privolali Mikuláša.

**Každý rok aj dnes, čert bude mať ples,
palicou nás vybijie, ak nevieme ten verš.
Ale je tu Mikuláš, ten ochráni všetkých nás,
priniesol si veľké vrece a čert pôjde spať do pece.**

Mikuláš s anjelom a čertom prechádzali pomedzi deti až k veľkej kope mikulášskych balíčkov. A nastalo rozdávanie darčiekov. Odvážnejšie deti na javisku zaspievali mikulášsku či vianočnú pesničku alebo zarecitovali báseň a potom s rozžiarenými očkami utekali k rodičom pochváliť sa mikulášskou nádielkou.

Toto milé podujatie pre deti sa vydarilo a veríme, že všetky deti si ho užili s radosťou, s napätím z očakávania rozprávkových postavičiek i mikulášskeho darčeka.

Mgr. Daniela Javorská, Personálny úsek
Foto: Juraj Kovács, ÚVA, Čpavok 4

Informujeme

Dusantox Výmena paletizačného robota

Na prevádzke Dusantox - balenie gumárenských výrobkov 6PPD, IPPD, AO 86 a ODPa bola v novembri 2022 realizovaná významná investičná akcia.

Jednalo sa o výmenu paletizačného robota. Doterajší robot od fy KUKA bol už v „dôchodkovom veku“. Časté poruchy, cena za opravy či nedostatok náhradných dielov nás donútili uvažovať o výmene za modernejší typ.

Fyzickú výmenu robota, kompletný software, výmenu existujúcej kabeľáže a všetky ostatné potrebné činnosti uskutočnila spoločnosť Robotic technology groups.

Výkon nového robota zn. FANUC je rovnaký ako u doterajšieho zariadenia. Bude pracovať s hmotnosťou vrec 25 kg a je projektovaný na zataženie 150 vriec za hodinu. Robot ukladá vrecia do vrstiev po tri vrecia, počet vrstiev môže byť od jednej po dvanásť.

Práce boli ukončené v polovici novembra, následne boli pracovníci prevádzky preškolení z obsluhy a ovládania nového robota. V tej dobe prebiehalo balenie AO86, čo umožnilo odskúšanie robota počas bežnej prevádzky. Pracovníci dodávateľa v spolupráci s pracovníkmi fy Menert potom už len doladzovali chod robota.

Za prevádzku Dusantox patrí poďakovanie p. Mésárošovi, hlavnému majstrovi prevádzky, zodpovednému za bezproblémovú výmenu robota zo strany Dusla, pracovníkom Menertu, elektroúdržby a všetkým, ktorí sa podieľali na výmene robota.

Veríme, že robot bude bez problémov slúžiť dlhé roky a zabezpečí požadovanú prevádzkovú spoľahlivosť balenia produktov Dusantox 86 a ODPa.

**Text a foto: Jozef Petro
ÚVO, Prevádzka Dusantox**

Výroba elektrickej energie pomocou protitlakových parných turbín

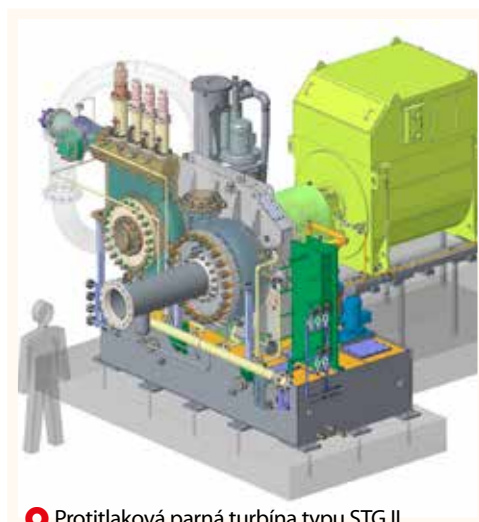
Aktuálna situácia v energetickom sektore je asi každému známa. Všetci pociťujeme extrémne vysoké ceny energií, vďaka čomu sa téma energetickej sebestačnosti dostáva do popredia čoraz viac. Na Úseku energetiky preto pripravujeme niekoľko projektov, ktoré prispievajú k zníženiu závislosti na dodávkach energií „zvonku“.

Jedným z projektov je inštalácia troch protitlakových turbín, ktoré budú poháňať generátory elektrickej energie. Takto vyrobená elektrina bude využitá na vlastnú spotrebu v podniku a nahradí časť elektriny dodávanej z elektrizačnej sústavy.

Ako to funguje?

Kotly na Teplárni vyrábajú paru s tlakom 37 barov, pričom časť vyrobenej pary sa vzhľadom na jej ďalšie použitie v podniku redukuje regulačnými ventilmi na nižšie tlakové úrovne. Expanzná práca, ktorá pri takejto redukcii tlaku vzniká, sa v súčasnosti na regulačných ventiloch mení na teplo. Protitlakové turbíny však dokážu túto energiu využiť efektívnejšie - na pohon elektrických generátorov, pričom na výstupe z turbíny bude dosiahnutý požadovaný tlak pary.

Dva turbogenerátory budú umiestnené na Teplárni a jeden na prevádzke Močovina 3. Spolu budú mať

výkon cca 4 MWe a za rok vyrobí približne 10 % spotrebovanej elektriny v podniku.

Táto investičná akcia je aktuálne v projekčnej fáze. Realizácia začne na jar 2023, spustenie do prevádzky je naplánované na koniec budúceho roka.

Ing. Marek Bekéni, Úsek energetiky

Vzdelávanie v oblasti BOZP

Počas náročného obdobia v súvislosti s pandemiou COVID-19, ktorá v značnej miere obmedzila vzdelávanie aj v oblasti bezpečnosti, sme museli reagovať a jednotlivé školenia realizovať dištančne. Nebolo ľahké zosúladiť protipandemické opatrenia s legislatívnymi povinnosťami a zároveň priamy kontakt s poslucháčmi prispôbiť podmienkam e-learningu tak, aby bolo vzdelávanie pre všetkých prínosom. Spoločnými silami sme to však zvládli a po uvoľnení opatrení sme sa ihneď vrátili k zvyčajnej prezenčnej metóde vzdelávania zamestnancov.

Školili sme takmer každý deň

V roku 2022 sme na pracovisku v Šali vykonali 189 vstupných školení a vyškolili 2714 ľudí. Počas odstavkov boli našou prioritou školenia externých pracovníkov, aby v prevádzkach pracovali pracovníci známi rizík, aby sme minimalizovali vznik mimoriadnych udalostí. Školilo sa takmer denne, podľa požiadaviek prevádzok.

Používatelia ADP

Dôležitým pravidelne realizovaným školením je výcvik používateľov autonómnych dýchacích prístrojov (ADP). Povinnosťou vedúcich zamestnancov je zabezpečiť na prevádzke dostatočný počet používateľov ADP. Každý z nich musí absolvovať výcvik používateľov ADP - teoretické a praktické školenie s výskúšaním ADP. Tým je zabezpečená pripravenosť používateľov na zvládnutie mimoriadnej udalosti. Výcvik sa vykonáva v pravidelných intervaloch, vzhľadom na náročnosť a individuálny prístup k zamestnancom s nízkym počtom ľudí.

Ďalšie školenia

Okrem uvedených školení bolo na celopodnikovej úrovni zrealizované školenie III. stupňa z BOZP, OpP a PZPH pre riadiacich pracovníkov, kde bolo vyškoleno 356 zamestnancov. Periodického školenia o ochrane pred požiarmi sa zúčastnilo 730 zamestnancov a odbornej prípravy protipožiarnej hliadok 513 zamestnancov.

Týždeň BOZP

Súčasťou vzdelávania v Dusle je už tradične Týždeň BOZP, ktorý sa niesol v znamení školení a prednášok najmä pre vedúcich zamestnancov. Zameraný bol na zvyšovanie úrovne bezpečnosti a o uvedomení si zodpovednosti a povinností v tejto oblasti.

Úvodným školením bol „Safety meeting“ pre všetkých vedúcich zamestnancov vrátane vedenia spoločnosti. Účastníci boli informovaní o stave a trendoch v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, o ochrane pred požiarmi na našich

pracoviskách a o zavádzaní nových požiadaviek v tejto oblasti. V rámci Týždňa BOZP sa uskutočnili školenia prvej predlekárskej pomoci, ktorú vykonával inštruktor Červeného kríža. Tento rok bolo školenie obohatené aj o praktické ukážky život zachraňujúcich úkonov na cvičných figurínach. Táto časť školenia bola veľkým prínosom pre všetkých, keďže simuláciu oživovania si vyskúšal každý účastník.

Neoddeliteľnou súčasťou Týždňa BOZP sú aj tzv. Safety walks - bezpečnostná obhliadka pracovísk s riaditeľom príslušnej prevádzky, vedúcimi zamestnancami a zástupcami zamestnancov pre bezpečnosť.

Záver Týždňa BOZP patril prednáške „Trestnoprávna zodpovednosť v kontexte porušenia povinností BOZP“, ktorú pripravili právnici z právnickej kancelárie agner&partners.

Vzdelávania v oblasti bezpečnosti je požehnané, ale častokrát na pracoviskách vidíme, že stále málo. Málo na to, aby sa nám nestávali pracovné úrazy, aby sme neporušovali pravidlá v oblasti bezpečnosti. Neustálym vzdelávaním, opakovaním a pripomínaním si pravidiel a ich aplikáciou v praxi vieme efektívne znížiť riziko vzniku mimoriadnych udalostí, teda docieľiť, že prídeme domov z práce zdraví my aj naši kolegovia.

**Text a foto: Ing. Jana Petrovičová,
ÚGR, OBTS**

Informujeme

Strava a kultúra stravovania

Výsledky prieskumu spokojnosti zamestnancov

Práve pred tromi rokmi sme Vás informovali o výsledkoch prieskumu, v ktorom ste sa vyjadrili, ako vnímate prípravu a kvalitu stravy v novej jedálni, čistotu a hygienu jej priestorov, personál atď.

Na základe Vašich návrhov a pripomienok boli počas troch rokov prijaté opatrenia, ako napr.:

- ❖ Polievky – možnosť samostatnej voľby
- ❖ Chlieb – hygienicky balený
- ❖ Zloženie jedál – uvádzané alergény
- ❖ Fotografie jedál – doplnené
- ❖ Teplé večere – boli zavedené, pre nízky záujem zrušené
- ❖ Langoše – možnosť objednania vopred plus doplnená ponuka objednania knedle
- ❖ Bezhotovostný nákup na podnikový preukaz

❖ **Nákup jedla z hlavného menu – zatiaľ len počas odstávkových prác.**

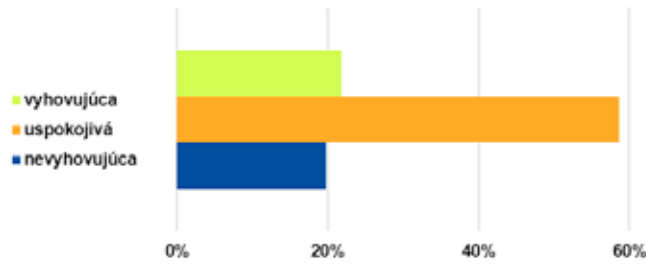
V októbri tohto roku sme uskutočnili ďalší prieskum a porovnali sme vývoj v jednotlivých oblastiach.

Viac ako 87% zamestnancov z pracoviska Šaľa sa stravuje v hlavnej jedálni či vo výdajniach podniku, v porovnaní s ostatnými závodnými jedálňami je to vysoko pozitívny výsledok.

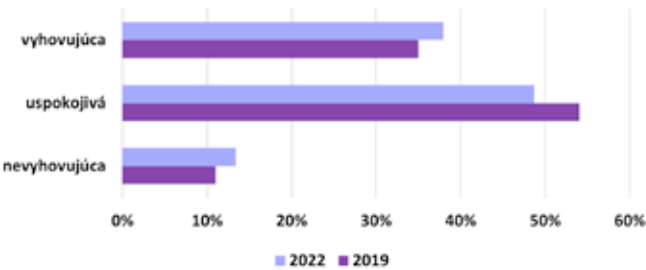
Prieskumu sa zúčastnilo 485 zamestnancov (oproti 311 v roku 2019), čo signalizuje ich väčšiu dôveru k uplatneniu podnetov z predošlého prieskumu.

Najčastejšie pripomienky k varenej strave sa týkali šalátov – stravníci by privítali pestrejšie zloženie šalátov, resp. šalátový

Ponuka mrazených jedál - zmenoví pracovníci

Ponuka tovaru v bufete

bar, kde by si sami naberali zeleninu rôzneho druhu a ochutnali by ju dresingom podľa vlastného výberu.

Medzi ďalšími návrhmi bolo napr. doplnenie teplého nápoja v zimnom období, rozšírenie ponuky jedál o vegetariánske, bezlepkové, viac jedál s ponukou zeleniny inej ako šalátovej, vrátane ponuky zeleninového taniera, pestrejšie prílohy – batáty, hnedá ryža, pečená tekvica...

Zaujímavým bol aj návrh na zavedenie tematických dní alebo týždňov - taliansky, grécky, poľovný...

Nakoľko mrazené jedlá odobierajú prevažne zmenoví pracovníci, ako významnú hodnotíme cca 80% -nú spokojnosť s ponukou. Podnety na rozšírenie ponuky jedál budeme konzultovať s dodávateľom stravy.

Čistota a celková hygiena

Pripomienky respondentov sa týkali najmä čistoty stolov. Zvykli si, že počas pandemického obdobia boli v jedálni vyhradené pracovníčky, ktoré stoly utierali po každom stravníkov. Z kapacitných dôvodov to v súčasnosti nie je možné. Apelujeme na samotných stravníkov, aby stavu stola, ktorý po sebe zanechávajú, venovali viac pozornosti.

Ponuka tovaru v bufete

Za nevyhovujúcu ju považuje iba cca 13% respondentov. Avšak opakovane uvádzali návrhy na doplnenie sortimentu: raňajkové či desiatové polievky, minútky, zeleninové a ovocné šaláty, fornetti, viac druhov bagiet, zapekáčky, nátierky, hot-dogy, obložené chlebíky a viac druhov pečiva. Za nedostatočné považujú neprispôsobenie otváraciej doby v bufete príchodu zmenových zamestnancov, ale aj chýbajúce pečivo v čase desiatej.

Zaujímavým bol návrh na inštaláciu automatu na výdaj bagiet v chodbe pred jedálňou a bufetom, kde by bol non-stop prístup na podnikový preukaz. Zamestnávateľ preskúma technické možnosti na toto rozšírenie možnosti stravovania.

Objednávanie v systéme iCard

Uvádzané boli návrhy na možnosť objednania stravy z externého zariadenia, na automatickú voľbu výdajne podľa zaradenia zamestnanca, doplnenie chýbajúcich fotografií k jedlám, uvádzanie gramáže jedál, možnosť hodnotenia jedla ihneď po konzumácii.

Iné pripomienky

Týkali sa citlivejšieho zapínania klimatizácie v hlavnej jedálni, inštalácie nápoja na teplé a chladené nápoje, podnety boli aj na zlepšenie prístupu k zákazníkom v bufete a k stravníkom vo výdajni na dopravu...

Záverečné zistenia

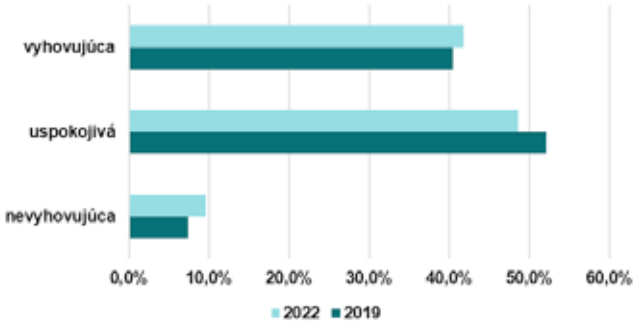
- ❖ Počet stravníkov neklesá, celkovo odoberá stravu cca 87% z celkového počtu zamestnancov, čo je mimoriadne dobrý stav.
- ❖ Zo 485 účastníkov prieskumu napísalo vecné pripomienky/podnety ani nie 40 % respondentov, z ktorých mnohí uvádzali pozitívne pripomienky, takže môžeme konštatovať, že väčšina stravníkov je spokojná.
- ❖ Pripomienky/podnety boli formulované za účelom skvalitnenia služieb; početnosť, ani obsah nenasvedčujú potrebu výmeny dodávateľa stravy.
- ❖ Pripomienky/podnety budú riešené na zasadnutí stravovacej komisie s dodávateľom stravy.

Mgr. Daniela Javorská,
Personálny úsek
Foto: Archív Duslo, a.s.

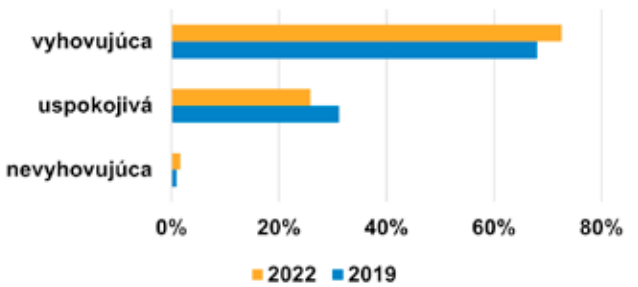
Vecné pripomienky a podnety respondentov

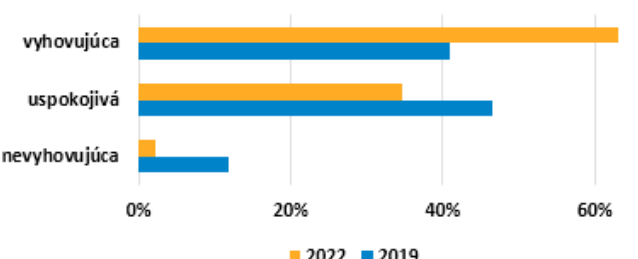
Ponuka varených jedál

Výdajne
Čistota a celková hygiena

Taniere, príbory, poháre, podnosy
Čistota a celková hygiena

Zaujímavosti

Juraj Nemček pracoval na všetkých výrobníach Čpavku

Juraj Nemček odpracoval v Dusle takmer 45 rokov. Celý jeho profesný život je spojený s výrobou čpavku – začínal na Čpavku 1 (vtedajší Závod 01, Tlakové štiepenie) a do dôchodku odchádza z modernej novej prevádzky Čpavok 4.

Predstavíme vám pána Nemčeka z viacerých stránok...

Prečo sa stal chemikom

Tí skôr narodení si iste spomenú na nezabudnuteľného pána Ľudovíta Tatranu, pracovníka Personálneho úseku. A práve on svojimi presvedčovacími schopnosťami upútal aj žiaka základnej školy v Cabaji-Čá-pore, Juraja Nemčeka, na náboře žiakov pre štúdium na Strednom odbornom učilišti v Šali.

Bolo to v roku 1974, kedy pán Tatran ponúkal žiakom, že po vyučení a nástupe do Dusla budú takmer ako lekári pracovať v bielych plášťoch a bielych sandáloch. Ale čo viac upútal vtedajšieho žiaka Juraja – športovca, bol prísľub športového rozvoja a benefitov spojených so športom na učilišti.

A tak v roku 1975 sa mladý Juraj upísal chémii, najskôr absolvoval trojročný učebný odbor chemik, následne nastúpil do svojho prvého zamestnania v Dusle a zároveň večerne študoval dvojročné nadstavbové štúdium ukončené maturitnou skúškou.

Rád spomína na svoje stredoškolské roky, kedy absolvoval aj odbornú prax v Dusle. Oproti iným študentom boli chemici „páni“, lebo z podniku dostávali vreckové 300 až 500 korún. Vreckové sa líšilo sa podľa toho, na akej prevádzke pracovali. Pravidlom bola prax aspoň na troch prevádzkach, aby spoznali rôzne technológie.

„Putovanie“ čpavkom

Do pracovného pomeru nastúpil Juraj Nemček 1. júla 1978 na Závod 01 (Tlakové štiepenie – Čpavok 1). Po polroku prešiel na Závod 02 – Čpavok 2 („anglický“ čpavok – podľa dodávateľa technológie z Veľkej Británie).

Tu pracoval 30 rokov, do roku 2008, na „nemeckom“ Čpavku 3 potom odpracoval ďalších 10 rokov.

Rok 2018 bol pre neho ale aj jeho kolegovo najnáročnejší zo všetkých – súbežne prevádzkovali Čpavok 3 a zároveň nabíjali novú prevádzku Čpavok 4. Duslo vďaka nasadeniu pracovníkov zvládlo prechod výroby čpavku z jednej prevádzky na druhú bez prerušenia jeho produkcie.

Pán Nemček počas svojej profesionálnej kariéry pracoval na postoch od vonkajšej obsluhy po prvého velinára, do dôchodku odchádza z pozície striedača, teda zamestnanca, ktorý je schopný prakticky nahradiť pracovníka obsluhy ako aj velinára.

Pánovi Jurajovi Nemčekovi prajeme, aby v ďalšej etape svojho života mal veľa dôvodov pre radosť a spokojnosť a aby rád spomínal na prácu v Dusle.

Splnené očakávania

Očakávania, ktoré mal pri začiatku pracovného pomeru, sa podľa slov pána Nemčeka naplnili.

V prvých rokoch to bola možnosť reprezentovať Duslo v hádzanej. Po reprezentácii Stredného odborného učilišta hral aj za TJ Slovan Duslo Šaľa, nosil dres číslo 7 s kapitánskou páskou. V rámci toho precestoval Česko, Maďarsko ...

Po čase, keď si založil rodinu, bol hlavným benefitom zamestnania v Dusle pravidelný príjem - firma vždy načas plnila všetky záväzky voči zamestnancom. Čo jemu aj iným umožnilo vybudovať si solídne rodinné zázemie.

Porovnanie výrobní čpavku

Podľa slov pána Nemčeka, čím novšieho typu je prevádzka, tým viac ubúda manuálnej práce. Základ zostáva vždy rovnaký – spojiť dusík s vodíkom, ale mení sa spôsob, ako sa to robí.

Ako sa menili parametre

Na Čpavku 1 dosiahol určitý výkon cca 35 ľudí na zmene, dnes na Čpavku 4 dosiahne 10 až 12 ľudí výkon oveľa vyšší. Umožňuje to rozdielna technológia, pokročilá automatizácia.

Čpavok 1 a 2 – výroba fungovala na základe elektrickej energie.

Na Čpavku 3 sa používali aj parné turbíny

(para sa vyrábala z procesného tepla, čím sa šetrila energia).

Čpavok 4 je najmodernejšia výrobná čpavku v strednej Európe, výroba je riadená prevažne automatickým riadiacim systémom.

Poznámka:

Kapacita výroby jednotlivých výrobní (podľa knihy Čpavok 4, vydané pri príležitosti uvedenia novej prevádzky do činnosti):

rok 1963 – Čpavok 1 – kapacita 600 t/deň
rok 1968 – Čpavok 2 – kapacita 300 t/deň
rok 1973 – Čpavok 3 – kapacita 1000 t/deň
rok 2018 – Čpavok 4 – kapacita 1600 t/deň.

Podľa pána Nemčeka najdôležitejšia je efektivita výroby na jednu tonu čpavku. Vo výrobe Čpavok 1 bolo potrebných na výrobu jednej tony 1000 m³ zemného plynu, dnes na výrobní Čpavku 4 je to 820 m³ plynu. Z pohľadu laika rozdiel nie je významný, ale ak ho vynásobíme celkovým množstvom vyrobeného čpavku, rozdiel je už značný.

Na neporovnateľne vyššej úrovni je starostlivosť o bezpečnosť zamestnancov, kvalitné osobné ochranné pracovné pomôcky, z ktorých ako príklad pán Nemček uvádza ochranu sluchu. Na začiatku jeho pracovného pôsobenia si chránil uši vatou alebo štupeľmi, dnes pracovníci používajú kvalitné chrániče sluchu.

Prevádzka je špičково vybavená: kamerový systém, monitorovací systém nebezpečných látok upozorňujúci na prípadný výron plynu, systémy stabilných hasiacich zariadení, Deluge systém, elektrická požiarňa signalizácia, ručné hlásiče, hasenie parnými hadicami, tepelne citlivé káble na monitorovanie potencionálneho zdroja požiaru ...

Tiež pracovné priestory sú na vysokej úrovni, ergonomicky kvalitne vybavené.

Veselé zážitky

Na to, aby pracovník mohol byť velinárom, musel úspešne absolvovať psychologické testy, na ktoré pracovníci kedysi chodili na psychologické pracovisko v Bratislave. Jeden z kolegov sedel na chodbe a čakal na zavolanie do učebne. Otvorili sa dvere a zaznel pokyn: „Riadiči, dovnútra.“ Zdvihol sa a spolu s ostatnými čakajúcimi vošiel do učebne, sadol za dopravný tréner a „pracoval“. Po chvíli prišiel za ním skúšajúci a vylúčil ho s tým, že neuspel.

Nedorozumenie vyšlo ihneď najavo. Na preskúšanie totiž čakali aj vodiči električiek, a keďže v Dusle sa velinárom niekedy hovorilo aj „riadiči“, milý dušlák prišiel na to, že vošiel tam, kam nemal ☹.

Poznámka:

Na súčasnej prevádzke Čpavok 4 je na velíne tiež učebňa s trénerom (OTS

simulátor). Stanice na tréneroch sú identické ako operátorské stanice pre velinárov, čo značne pomáha pri príprave nových pracovníkov pre pozície velinárov. A je tu ešte tréner aj pre vonkajšie obsluhy, kde sa trénuje otváranie správnych ručných ventilov na prevádzke.

Príjemné zážitky

Rád spomína aj na silvestrovské alebo veľkonočné zmeny, keď bolo napečené, navarené ...

Medzi príjemné chvíle zaradil pán Nemček novoročné víťanie, keď na vstupe do podniku vítala zamestnancov „Duslan-ka“, na ktorú si niektorí s nostalgiou spomínajú.

V roku 1987 počas snehovej kalamity sa nie všetci zmenoví zamestnanci z okolitých obcí dostali do práce a nemohli vystriedať svojich kolegov. Niektorí z nich boli na pracoviskách aj 36 hodín.

Vtedajší vedúci prevádzky Ing. Oldřich Svoboda nakúpil za vlastné peniaze jedlo a nápoje, obul si lyže a svojim chlapcom to všetko priniesol na prevádzku.

Pán Nemček rád spomína aj na to, kedy vedúci prevádzky (nielen na Čpavku) prišli na Štedrý deň za svojimi chlapmi a odovzdali im vianočné balíčky s večerou. Toto veľmi oceňovali aj jeho kolegovia.

Kritické a smutné situácie

Pán Nemček zažil aj niekoľko smutných chvíľ či kritických situácií. Rozhodujúce podľa neho je zachovať si vždy chladnú hlavu.

Čo končí a čo začína

Pán Nemček oceňuje, že v posledných rokoch sa v podniku konajú rôzne podujatia pre zamestnancov. Pripomína mu to staré časy, keď kolektívy boli súdržnejšie, kolegovia si pomáhali napr. pri stavbe domu, navštevovali sa celé rodiny, chodili na spoločné rodinné výlety ...

Zároveň priznáva, že najviac mu bude ľúto za kolegami. Za tie dlhé roky pôsobenia v Dusle si vytvorili silné väzby. Verí však, že po odchode do dôchodku sa bude s mnohými z nich stretávať aj naďalej.

V novej etape svojho života sa bude ďalej venovať športu, konkrétne kolkom. Tím v obci Cabaj – Čápor súťaží v druhej najvyššej slovenskej súťaži – 1. lige (najvyššia je Extraliga). Rád by v kolkoch trénoval aj mládež. Okrem toho sa teší na hubárčenie, pestovanie ovocia a zeleniny vo vlastnej záhrade a rád by si splnil aj niektoré cestovateľské sny.

Z rozprávania Juraja Nemčeka spracovala Mgr. Daniela Javorská, Personálny úsek
Foto: Archív Duslo, a.s.

Pracovné a životné jubileá našich kolegov

Október, november a december 2022

Pracovné jubileá

10 rokov práce v podniku

Kocsis Adrián	Technický úsek
Péter Patrik	Technický úsek
Sklenár Marek	Technický úsek
Hanák Radim	Úsek nákupu a logistiky
Hanus Marek Ing.	Úsek nákupu a logistiky
Haászová Zuzana Ing.	Obchodný úsek
Marková Miroslava Ing.	Obchodný úsek
Kysučan Patrik Bc.	Úsek energetiky
Barus Stanislav	Úsek výroby anorganika
Kováč Miloš	Úsek výroby anorganika
Kozel Samuel	Úsek výroby anorganika
Stanko Boris Ing.	Úsek výroby anorganika
Vešč Daniel Ing.	Úsek výroby anorganika
Fancl Miroslav	Úsek výroby organika
Knapp Zoltán	Úsek výroby organika
Rozínek Zdenek	Úsek výroby organika

15 rokov práce v podniku

Klíbk Anton	Úsek generálneho riaditeľa
Kollár Andrej	Úsek generálneho riaditeľa
Kotlár Roland	Úsek generálneho riaditeľa
Mišák Marián	Úsek generálneho riaditeľa
Nahácky Martin	Úsek generálneho riaditeľa
Ottinger Anton	Úsek generálneho riaditeľa
Tumma Patrik	Technický úsek
Heč Jozef	Úsek výroby anorganika
Rudický Ľudovít	Úsek výroby anorganika
Bránik Jozef	Úsek výroby organika
Szombath František	Úsek výroby organika

20 rokov práce v podniku

Martiš Peter	Úsek generálneho riaditeľa
Bombilaj Jozef	Úsek generálneho riaditeľa
Vančík Peter	Úsek generálneho riaditeľa
Borsosová Petra MUDr.	Personálny úsek
Fischer Marian	Úsek nákupu a logistiky
Turček Pavol	Úsek výroby anorganika

Barczy Jozef	Úsek výroby organika
Juhász Marián	Úsek výroby organika
Kinčes Tibor	Úsek výroby organika
Miškovič Ľudovít	Úsek výroby organika

25 rokov práce v podniku

Néma Pavol	Technický úsek
Chudáčik Vladimír Ing.	Úsek nákupu a logistiky
Bačková Mária	Úsek výroby anorganika

30 rokov práce v podniku

Gaštan Ján	Úsek generálneho riaditeľa
Nemčovič Marián	Úsek generálneho riaditeľa
Vajda Ján	Úsek výroby anorganika
Arian Zabihullah	Úsek výroby organika

35 rokov práce v podniku

Kompasová Alena Ing.	Úsek generálneho riaditeľa
Vážna Antónia MUDr.	Personálny úsek
Podhradský Ľuboš	Technický úsek

Blahoželáme a prajeme pevné zdravie a pohodu

Zaujímavosti

Hobby našich kolegov Tomáš Pressel a freediving

Som Tomáš Pressel a v Dusle pracujem 11 rokov ako zmenový elektrikár na prevádzke Čpavok 4. Som absolventom Strednej priemyselnej školy v Nových Zámkoch, maturoval som v roku 2000. Po škole som pracoval vo SVUMe, potom som skúsil aj iné profesie. Jednou z nich je grafický dizajn, čomu sa popri zamestnaní venujem dodnes.

Čo je vlastne freediving?

Niektro by povedal, že je to neobvyčajné potápanie. Freediver tvrdí, že je to prirodzené potápanie, kedy sa človek nespolieha na techniku, ale iba na svoje telo a ponára sa nielen do vody, ale aj do seba samotného. Ja mám rád ponory na nádych aj s prístrojom, sú to dva odlišné svety. Freediving je teda potápanie na jediný nádych – takzvaná apnea.

Čo ma priviedlo k môjmu koníčku

K vode ma ťahalo vždy. Či už na plavárení, rybárčení pri Váhu alebo len pobyt na pláži. Cestu k vode som si našiel, rovnako aj k potápaniu. Môj sused je inštruktor potápania s prístrojom a tak som u neho absolvoval prvý kurz a stal sa „scuba“ potápačom. Popri tejto aktivite som šnorchloval na jazerách a pozoroval podvodný svet. Zistil som, že pod hladinu sa dá zanárať so zadržaným dychom a zároveň tam zostať dlhšie. Takto som spoznal freediving. Dal by sa nazvať pokročilejším šnorchlovaním, ale naozaj iba laicky.

Začal som sa mu venovať, hľadal som informácie na internete. Zároveň som sa potápal stále hlbšie a pod hladinou som zostával dlhšie - čo môže byť rizikom, hrozí strata vedomia. Aby som sa vo freedivingu posunul a robil ho bezpečne, hľadal som dobrú komunitu. Natrafil som na nášho „majstra“, známeho ekonóma Juraja Karpiša, ktorý bol mojim inštruktorom (jeho najhlbší ponor na nádych je 103 metrov). Tak som sa dostal do klubu Slovakia Freedive Team a zároveň som členom aj českého klubu Apneaman.

Ako prebieha výcvik

Naučiť sa freediving je zaujímavý proces. Človek musí pracovať so svojím telom, ale končične nemusí byť atlétom.

Čo potrebuje viac, je zvládnutá práca s hlavou, vedieť narábať s myšlienkami a dokázať ich krotiť v hĺbke (kedy rešpekt prirodzene hovorí „teraz sa utopíš, šprintuj na hladinu“). Toto sa musí človek naučiť, relaxovať napriek tomu, že má pocit topenia. Tréning relaxácie a mentálnej práce je potom perfektným aj do života.

Popri tom pracujeme s dýchaním. Napriek tomu, že pre potápanie potrebujeme „nedýchať“, kľúčovým je správne dýchanie

a relaxácia pred samotným ponorom. Veľa z potápania uplatňujem aj v iných športoch, napríklad v behu.

Moje začiatky

Začiatok bol raketový, učim sa rýchlo. Na prvom freediverskom výcviku som sa dostal na dno jazera, čo bolo takmer 40 metrov hlboko. Podľa slov inštruktora sa to nepodarilo na kurze ani jednému začiatovníkovi. 40 metrov je maximum, čo potápame tréningovo na Slovensku, pretože tu nie je vhodnejšie jazero.

Ako každý športovec, chcel som stále viac. V ďalšom roku som v Chorvátsku potopil 50 metrov s monoplutvou a tým som získal potápačsku kartičku – Elite Freediver.

Slovenská Asociácia Freedivingu

Je to škola freedivingu, ktorú zakladal Juraj Karpiš. Cieľom asociácie je výuka a rozširovanie povedomia o bezpečnom freedivingu. Nikdy neskúšajte potápanie alebo zadržiavanie dychu pod vodou sami a bez znalostí – hrozí strata vedomia (aj s fatálnymi následkami).

Mám kvalifikáciu inštruktora. Čo som sa naučil od najlepších, teraz posúvam ďalej. Podrobné info o našej činnosti sú na web stránke www.Freediver.sk.

Slovakia Freedive Team

Som predsedom najstaršieho klubu freediverov na Slovensku. S našimi členmi trénujeme na bazénoch v Bratislave a Mojmírovciach, za hĺbkou chodíme na jazero Veľké Košariská.

Škoda, že nemôžem využívať zatvorenú „dusláciu“ plavárení – moju srdcovku. V letných mesiacoch chodíme na kempy do zahraničia. Väčšinou je to Chorvátsko, kde sa dajú potápať hlbky viac ako 70 metrov.

Naši potápači trénujú aj na suchu. V pohodlí domova zadržiavajú dych a učia sa pri tom relaxovať – takto trénujú statickú apneu.

Aktuálne nepreteká skoro nikto z klubu. Situáciu skomplikovala korona, kedy bolo všetko zatvorené. Potom prišiel konflikt na Ukrajinu a jedna kríza za druhou, takže sme radi, keď vôbec trénujeme. Súťaže na Slovensku nie sú a ísť do zahraničia je finančne náročné. V budúcnosti by som chcel pretekať na hlbkách v zahraničí.

Freediving a adrenalin

Nebezpečných príhod alebo zážitkov bolo viac, ale to tu nechcem uvádzať. Len na margo: nepotápajte sa nikdy sami, neskúšajte to sami – naučte sa techniky potápania v kurze. Nechcete sa stať rekordmanom, ale naučte sa najprv robiť freediving bezpečne.

Najkrajší zážitok pod vodou

Pre mňa je vždy pekný zážitok, keď sa môžem ísť potápať s priateľkou, ktorú tento šport tiež nadchol a má aj pekné výkony. Pre tento šport som ju získal ja. Je príkladom toho, že s freedivingom môže začať aj laik, ktorý tento šport nikdy nepoznal. Najhlbšie sa potopila do hĺbky 42 metrov.

Za spomenutie stojí Malta, kde sme na nádych preliezali veľké vraky lodí. To bola paraďa, ktorú si určite chcem zopakovať. Pre ukážku, zostrihané videá a fotky mám na svojej Facebook stránke „@Freediver.sk – Tomáš Pressel“.

Moje osobné výkony

Zatiaľ som oficiálne nepretekal, takže moje rekordy sú len osobné.

Najdlhšie som zadržal dych na šesť a pol minúty – bez pohybu s tvárou ponorenou

do vody. Najhlbšie som sa potopil toto leto do 79 metrov v Chorvátsku. Ponor síce mal byť cez 80 metrov, ale bohužiaľ, zastavilo ma dno mora, väčšiu hĺbku sme nenašli. Zaujímavosťou je, že pri dosahovaní veľkých hĺbok je vyrovnávanie tlaku náročnejšie ako samotné zadržiavanie dychu na čas ponoru.

Čo mi freediving dáva

Rozhodne je to kľud. Človek sa v hĺbke pod vodou ocitne v inom svete. Kde prestanú existovať problémy a jediný cieľ je vynoriť sa na hladinu. Potápanie sa odvráťčí euforickým pocitom aj na brehu. Pociť kľudu zostáva vo mne dlho po skončení tréningu.

Kto to môže skúsiť

Freediving môže skúsiť v podstate každý, kto vie plávať. Netreba k tomu byť atlét. Stačí, ak je človek zvedavý a chce byť trochu aktívny. Možno sa zo začiatovníka stane úspešný freediver alebo človek so zaujímavou skúsenosťou do života.

Odkaz na záver

Nikdy, ale nikdy sa nepotápajte sami. Freediving nie je frajerina. Freediving je sloboda, pred ktorou treba mať rešpekt. Ak sa robí bezpečne a správne, odvráťčí sa parádny pocitmi a zážitkami.

Dakujem za možnosť priblížiť tento krásny šport mojim spolupracovníkom v Dusle.

Foto: Archív Tomáša Pressela

Jubileá našich kolegov – pokračovanie

Tóth Tibor	Technický úsek
Búranová Jana	Úsek energetiky
Filo Ján	Úsek energetiky
Čekan Roman	Úsek výroby anorganika
Baboš Jozef	Úsek výroby organika
Hulák Július	Úsek výroby organika
Švec František	Úsek výroby organika

40 rokov práce v podniku

Števková Eleonóra	Úsek nákupu a logistiky
Straňák Ivan	Úsek energetiky

Životné jubileum 50 rokov

Kollár Peter	Technický úsek
Šinkovič Pavol Ing.	Úsek nákupu a logistiky
Keszely Aurel	Úsek energetiky
Malík Marián	Úsek energetiky
Néry Jozef	Úsek energetiky

Jamrich Marián	Úsek výroby anorganika
Kočiš Marek	Úsek výroby anorganika
Papp Alexander	Úsek výroby anorganika
Šivecký Michal	Úsek výroby anorganika
Kukan Peter	Úsek výroby organika
Matušica Vladimír	Úsek výroby organika
Pukkai Marián	Úsek výroby organika

Životné jubileum 60 rokov

Barabás Alexander	Úsek generálneho riaditeľa
Chmelík Luboš	Úsek generálneho riaditeľa
Vajíček Ján	Úsek generálneho riaditeľa
Večerová Jarmila	Finančný úsek
Fridrik Vladimír	Technický úsek
Horváthová Iveta	Technický úsek
Zvalo Dušan Ing.	Technický úsek
Volek Róbert Ing.	Obchodný úsek
Bilková Kveta	Úsek nákupu a logistiky

Nagy Alexander	Úsek nákupu a logistiky
Haszterman Csaba	Úsek energetiky
Molda Róbert Ing.	Úsek energetiky
Németh Július	Úsek energetiky
Ševčík Peter	Úsek energetiky
Bekő Gabriel	Úsek výroby anorganika
Déczy Ladislav	Úsek výroby anorganika
Gáspár Ľubomír	Úsek výroby anorganika
Hodulík Pavel	Úsek výroby anorganika
Ivančák Stanislav	Úsek výroby anorganika
Ivančíková Magdaléna	Úsek výroby anorganika
Varichaj Jozef	Úsek výroby anorganika
Hanus Igor	Úsek výroby organika
Kozmér Ladislav	Úsek výroby organika

Uvádzame mená zamestnancov, ktorí zamestnávateľovi udelili súhlas so zverejnením osobných údajov o svojom jubileu.

Miroslava Molnárová, Personálny úsek

Zaujímavosti

Čo vieme o Vianociach

Počas Vianoc slávime narodenie Ježiša Krista.

Presný dátum jeho narodenia nie je známy. **To, že týmto dňom bude oficiálne 25. december, určil dekrétom v roku 350 pápež Július I.** Tento dátum bol vybraný zrejme preto, že sa zhodoval s pohanským sviatkom saturnálií, ktorý sa slávil v antickom Ríme a oslavoval boha Saturna. A práve oslavy saturnálií boli podľa niektorých názorov v kresťanskej dobe pretransformované do oslavy Vianoc.

Iné zdroje uvádzajú, že 25. december bol v predkresťanskom období venovaný slávnosti snovratu, a tým obnovenia slnečnej sily, víťazného Slnka. Cirkev zvolila dátum sviatku pravdepodobne ako kompromis v snahe potlačiť staroveké pohanské slávnosti, odohrávajúce sa v tomto ročnom období.

Tradičnými vianočnými farbami sú zelená, červená a zlatá.

Zelená zastúpená v podobe stromčeka, imela alebo cezminu, je symbolom života a znovuzrodenia. Červené bobule cezminu predstavujú Kristovu krv, červené jablká odkazujú na Adama.

Zlatá farba zastupuje svetlo a hviezdy.

Biele Vianoce

Často sú v textoch kolied a vianočných piesní. Bielych zasnežených Vianoc, sme si u nás v posledných rokoch veľa neužili. Predstava bielych Vianoc je vraj pozostatkom tzv. malej doby ľadovej, ktorá na zemi panovala medzi 16. a 19. storočím a teploty boli v priemere o niekoľko stupňov nižšie.

Vianoce

Toto slovo má má pôvod v nemeckom "Weihnachten", ktorý v preklade znamená svätá noc (weihen - svätiť, Nacht - noc). Prvýkrát je takýto výraz v nemčine doložený až na konci 12. storočia. Slovenský výraz je teda iba čiastočným prekladom, prvá časť slova bola len prispôbená nášmu jazyku.

Najstarším domácim slovanským pomenovaním Vianoc bolo slovo kračún, ktorého podoba „Karácsony“ sa dodnes používa v maďarčine.

Vianočný stromček

Prvý vianočný stromček bol podľa dochovaných záznamov ozdobený v roku 1510 v lotyšskej Rige. Odtiaľ sa tento zvyk dostal do nemeckých krajín. Zmienky o vianočnom stromčeku z nemeckých Brém pochádzajú približne z roku 1570. Pôvodne šlo o stromček alebo väčšiu vetvičku zdobenú ovocím, orieškami, sladkosťami alebo len symbolickou ozdobou. Okolo 17. storočia začali stromčeky vo veľkom prenikať do bežných domácností.

V minulosti sa stromček v domácnostiach zavesoval na strop.

Vyprázaný kapor zo zemiakovým šalátom

Dnes už nemôže chýbať na vianočnej tabuli. Tento pokrm však na Slovensku nie je až tak tradičný, ako sa mnohí domnievame. Kapra v našich končinách zaviedla až v 19. storočí vďaka svojej kuchárskej knižke Magdalena Dobromila Rettigová a zemiakový šalát sa k nám dostal až po druhej svetovej vojne z Ruska, čo vraj potvrdzuje kyslá uhorka. Ďalšie zdroje uvádzajú, že zemiakový šalát pochádza z Rakúska či Nemecka, kde sa podobné šaláty tiež tešia veľkej obľube.

Bozk pod imelom

Už v dávnych dobách ľudia imelu prisudovali magické účinky. Keltskí druidi verili, že do domu prináša šťastie a má liečivú moc. Domácnosť malo ochraňovať pred zlými silami a duchmi a bolo tiež spojované s plodnosťou. Páru, ktorý sa pod ním pobožká, má priniesť šťastie v láske a pomôcť k vytúženým potomkom.

Cinkanie zvončeka

Na štedrý večer ho netrpezlivo očakávajú všetky malé deti.

V pohanských dobách mal zvuk zvončeka odháňať zlých duchov a démonov. Neskôr sa kostolné zvony používali na oznamovanie významných udalostí. Najprv negatívnych ako požiar alebo úmrtie, ale neskôr šťastných, ako svadba alebo narodenie. Zvonenie zvončeka si tak ľudia začali spájať s veselými momentmi.

Santa Claus

To, že v Amerike nosí darčeky Santa Claus, nie je žiadnym prekvapením. Zaujímavá je ale história vzniku tejto postavy. Bola inšpirovaná skutočnou historickou osobnosťou svätého Mikuláša, ktorý žil v 4. storočí na území dnešného Turecka a bol známy tým, že dával dary chudobným a tým, čo boli v núdzi. Po vyhlásení za svätého sa stal ochrancom detí. V Holandsku získala táto postava meno Sint Nicolaas, v skratenej verzii Sint Klaas, čiže ku Santa Clausovi to nemá ďaleko. Sviatok tohto svätca sa slávi 6. decembra a deti dostávajú do topánok malé darčeky. Pôvodne nosila postava svätého Mikuláša modré, zelené alebo biele oblečenie. V Amerike získal svoju súčasnú po-

dobu vďaka spoločnosti Coca-Cola, ktorá Santa Clausa v tridsiatych rokoch minulého storočia rokoch využila vo svojej reklame.

Tichá noc

Sú aj iné skladby, bez ktorých by Vianoce neboli Vianocami, no Tichá noc má medzi nimi zaručené miesto. Vedeli ste, že je najnahrávanejšou pesničkou v histórii? Od roku 1978 má takmer 750 rôznych verzií.

Vianočný veniec

Venec má pripomínať trňovú korunu, ktorú mal Ježiš omotanú okolo hlavy počas svojho ukrižovania. Červené bobule majú za úlohu symbolizovať jeho krv, ktorá bola preliata.

Zdroj: internet

Vianoce sú vhodným časom na to, aby sme si opäť spomenuli na svojich blízkych, vymenili si sviatočné pozdravy a boli k sebe láskavi.

Nech duch Vianoc s nami nezostáva iba po tieto dni, ale počas celého roka. Želajme si navzájom, aby láska, šťastie, zdravie a pokoj boli každodennou súčasťou našich rodín.

*Stromček
je ozdobený,
koláčiky upečené,
darčeky zabalené.
Zostáva už len
zaželať Vám šťastné
a veselé sviatky plné
rodinnej pohody,
ktoré vytvoria u Vás
tú najkrajšiu
atmosféru.*

Mikuláš v Dusle

Pridajte sa k nám na
facebook.sk/NaseDuslo

Máte neobvyklú záľubu či koníčka, s ktorým sa chcete pochváliť?

Máte otázky k pracovným záležitostiam, námety alebo články na zverejnenie?

Chcete poukázať na nedostatok a podnietiť jeho riešenie alebo máte návrh na jeho vyriešenie?

Napište nám alebo pošlite fotografiu na **noviny@duslo.sk**. Reagovať budeme len na neanonymné otázky či podnety.